

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В УМОВАХ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

Соціалізація як процес засвоєння і відтворення індивідом соціального досвіду свідчить про нормальне, безболісне входження людини в суспільне життя. Узагальненим індикатором соціалізації особистості виступає її соціальна активність.

Соціальна активність представлена передусім самодіяльністю особи, яка має самостійну силу реагування й виявляється в вільній, свідомій, внутрішньо необхідній діяльності. Це особлива діяльність – з власного бажання, з власної ініціативи, яка спрямована на «творчу» взаємодію з навколишнім середовищем, освоєння та зміну його й самого себе [1].

Розглянемо один із видів соціальної активності – соціально-комунікативну, на формування якої особливу увагу слід звернути вчителю початкових класів.

Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволяє нам зробити висновок, що під соціально-комунікативною активністю слід розуміти системну якість особистості, яка виявляється в бажанні налагодити стосунки з оточуючими людьми, допомогти, підтримати їх, в прагненні особисто виявляти турботу, що знаходить реалізацію у взаємодії з іншими індивідами.

Основними структурними компонентами соціально-комунікативної активності є: афективний, когнітивний, аксіологічний, праксеологічний.

Афективний компонент визначає емоційне ставлення особистості до спілкування, діяльності та життєвих потреб, наявність емоційного досвіду, захопленість від спілкування, задоволеність від самого процесу діяльності й виявляється в почуттях симпатії, товарищкості, дружби.

Когнітивний включає обсяг соціальної інформації як результату пізнання особистістю явищ дійсності, законів природи й суспільства, досвіду застосування засобів пізнання навколишнього світу, умінь і навичок, способів міжособистісної взаємодії, зацікавленість у пізнанні своїх ровесників.

Аксіологічний компонент – спрямованість соціальних орієнтацій, які проявляються в характері інтересів, ідеалів, устремлінь; мотиви спілкування й взаємодії з оточуючими; ціннісні орієнтації в основних сферах діяльності, які знаходять свій вияв у системі домінуючих мотивів, суб'єктивному ставленні до цілей, завдань, змісту й форм цієї діяльності.

Праксеологічний забезпечує формування виконавських, управлінських, організаторських умінь і навичок, необхідних для здійснення навчально-пізнавальної, трудової, соціально-комунікативної, громадської діяльності; їх кількісні та якісні показники, ступінь інтенсивності-екстенсивності

діяльності; сформованість вольових якостей – ініціативності; результативності; масштабності; наявність елементів творчості, досвіду в процесі діяльності [2].

Ми вважаємо, що в молодшому шкільному віці для спілкування на уроці, найбільш сприятливі умови створюються в процесі інтерактивного навчання, яке передбачає діалогічність, діяльнісно-творчий характер, підтримку індивідуального розвитку дитини, надання їй самостійності в прийнятті рішень, творчості, вибору змісту й способу навчання та поведінки.

За умов інтерактивного навчання засвоєння матеріалу відбувається в результаті спілкування між тими, хто вчить і тими, хто вчиться, тобто між тими, хто має певні знання й досвід та тими, хто їх набуває [3, с. 20].

Інтерактивні методи навчання сприяють підвищенню загальної культури особистості; задоволенню потреби у спілкуванні; розвитку техніки спілкування і взаємодії, здібностей, почуттів, переконань, умінь утверджувати довірливі взаємовідносини як вищу цінність спілкування; формуванню риторичних знань, умінь і навичок на базі підвищення їх мовленнєвої культури.

Інтерактивні методи навчання виконують такі важливі виховні функції: нормативну, що відбиває освоєння школярами норм соціально-типової поведінки (спілкування як нормативний процес); пізнавальну – набуття школярами індивідуального досвіду в процесі спілкування (спілкування як пізнавальний процес); емоційну, що характеризує спілкування як афективний процес; актуалізуючу – реалізація в спілкуванні типових та індивідуальних сторін особистості школяра.

Спілкуючись із ровесниками у процесі інтерактивного навчання, дитина молодшого шкільного віку відчуває приплив певним чином забарвлених емоцій. У процесі змістовного спілкування учні вчаться його культурі, вчаться встановлювати довірливий контакт з однолітками.

За словами О. Пометун, така форма організації навчальної діяльності молодших школярів – це основний засіб інформативного впливу на дітей, важливий засіб обміну інтелектуальними та моральними цінностями.

Можна зробити висновок, що за умов інтерактивних методів навчання створюється сприятливе середовище для соціалізації особистості молодшого школяра.

Список використаних джерел:

1. Абрамова Г. С. Введение в практическую психологию / Г. С. Абрамова. – Екатеринбург : Деловая книга, 1995. – 220 с.
2. Коберник О. М. Соціальна активність учнів сільської школи / О. М. Коберник // Рідна школа. – 2000. – № 4. – С. 39–43.
3. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібн. / О. І. Пометун,

Л. В. Пироженко. – К. : А.С.К., 2003. – 192 с.